

Nr 673.

Av herr Nilsson i Svalöv, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 220, med förslag till förordning om särskild avgift vid vissa investeringar (investeringsavgift), m. m.

I proposition nr 220 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till förordning om särskild avgift vid vissa investeringar (investeringsavgift).

Enligt förslaget skola investeringar i tillgångar för stadigvarande bruk i rörelse och jordbruk med vissa undantag föranleda skyldighet att erlägga investeringsavgift med 10 % av det investerade beloppet. De föreslagna undantagen motiveras med att uttagande av investeringsavgift i de ifrågavarande fallen skulle framstå såsom särskilt obilligt eller medföra ur allmän synpunkt skadliga verkningar. I åtskilliga fall kommer likväl avgiftsskyldigheten att framstå såsom så obillig och understundom även ur allmän synpunkt skadlig, att det enligt min mening är nödvändigt att genom införande av ett dispensförfarande bereda möjlighet till befrielse från investeringsavgift.

Det stadgas i 5 § i den föreslagna förordningen, att om tillgång gått förlo-rad genom brand, haveri eller liknande av den avgiftsskyldiges åtgörande oberoende anledning härav föranledd ersättningsanskaffning icke skall utgöra avgiftspliktig investering till den del kostnaden för den nya tillgången motsvarar uppuren ersättning för den förlorade eller avyttrade tillgången. Vidare stadgas i tredje stycket av samma författningsrum, att ersättningsanskaffning i anledning av sådan skada genom jordskred, översvämning eller liknande händelse, varemot försäkringsskydd normalt ej meddelas, icke till någon del skall anses utgöra avgiftspliktig investering. En rörelseidkare eller jordbrukare, som står hel eller partiell självrisk, blir sålunda skyldig erlägga investeringsavgift för den del av ersättningsanskaffningen, som icke täckes av försäkringssumman, därest skadan uppstått genom brand eller därmed likartad olyckshändelse. Ofta synas emellertid lika starka skäl för befrielse från avgiftsskyldighet föreligga i dylika fall, som då fråga är om ersättningsanskaffning i anledning av jordskred etc. Medan vidare all ny-upsättning i jordbruk, som verkstälts under det beskattningsår då jordbruksfastighet förvärvats eller jordbruksarrende tillträtts, är avgiftsfri, gäller beträffande rörelse, att endast förvärv av tillgång, som tidigare använts i den övertagna rörelsen eller rörelsegrenen, undantages. Förvärv av andra tillgångar i rörelse avgiftsbelägges, även om förvärvet skett i omedelbart samband med övertagande av rörelse eller igångsättande av ny rörelse. Jämväl i dylika fall bör enligt min mening befrielse från avgiftsskyldighet kunna meddelas. Så bör ock kunna ske, då i samband med fusion moderbo-

lag från dotterbolag övertager inventarier och andra tillgångar utan att rörelsen för den skull övertages. Uppenbarligen föreligger intet sakligt skäl för en olikartad behandling i förevarande hänseende av sådana fall, då moderbolaget något år tidigare till sig överfört rörelsen och arrenderat vissa anläggningstillgångar av dotterbolaget, och sådana fall, då dylika tillgångar samtidigt med övertagandet av rörelsen överförts till moderbolaget.

Det ovan anförda utgör exempel på fall, då synnerliga skäl för meddelande av befrielse från investeringsavgift enligt min mening kunna föreligga. Sådana skäl kunna emellertid vara för handen även i åtskilliga andra fall. Icke minst synes böra beaktas, att uttagande av investeringsavgift i vissa fall även kan befaras medföra ur allmän synpunkt skadliga verkningar. Att i författningstext eller eljest fullständigt angiva de omständigheter, som böra föranleda befrielse från investeringsavgift, synes knappast vara möjligt. Under sådana förhållanden torde enda utvägen för undanröjande av icke önskvärda och obilliga verkningar av anordningen vara att använda sig av ett diskretionärt dispensförfarande. För att detta icke skall bli alltför betungande för myndigheterna skulle kunna föreskrivas att beslut rörande dispens skall avse visst minimibelopp, förslagsvis en investeringsavgift av minst 1 000 kronor. Dispensärendena synas lämpligen böra handläggas av riksskattenämnden.

Ytterligare böra enligt min mening nedannämnda justeringar vidtagas i det föreliggande författningsförslaget.

I 2, 3, och 4 §§ stadgas beträffande investeringar i maskiner m. m., att avgiftsplikt föreligger beträffande »nyuppsättning, ersättningsanskaffning och sådana förbättringsåtgärder, som icke äro att hänföra till normalt underhåll». Denna formulering av stadgandet giver vid handen, att varken nyuppsättning eller ersättningsanskaffning till någon del får hänföras till normalt underhåll men att så däremot kan vara fallet med förbättringsarbeten. Ersättningsanskaffning är emellertid självfallet vida oftare än förbättringsarbeten hänförlig till normalt underhåll. Att vid sådant förhållande icke medgiva att andra investeringar än förbättringsarbeten må hänföras till normalt underhåll synes mig vittna om bristande konsekvens vid författningens utformning. Författningstexten bör enligt min mening omredigeras så, att uttrycket »som icke är att hänföra till normalt underhåll» kommer att avse även investeringar i ersättningsanskaffning.

Samma undantagsbestämmelser som enligt sista stycket 4 § gälla beträffande investeringar inom förvärvskällan rörelse böra stadgas beträffande investeringar i förvärvskällan annan fastighet, om ock förhållandena endast undantagsvis torde vara sådana, att de komma att träda i tillämpning.

Jag förordar vidare, av skäl som anföras i riksskattenämndens å s. 67 i propositionen återgivna yttrande, att tredje stycket av 7 § kompletteras med en bestämmelse av innebörd att såsom särskild förvärvskälla skall vid

tillämpning av bestämmelserna i nyss nämnda stycke anses varje fastighet, fastighetsdel eller komplex av fastigheter, som i ägarens eller brukarens hand är att anse såsom förvaltningsenhet.

Slutligen synes liksom i förordningen om investeringsskatt i det föreliggande författningsförslaget böra införas ett stadgande om rätt för beskattningsnämnd att medgiva dödsbo efter skattskyldig befrielse från erläggande av investeringsavgift samt rörande dödsbos och dödsbodeläggares ansvarighet för sådan avgift.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen för sin del måtte besluta ändringar i det i proposition nr 220 framlagda förslaget till förordning om särskild avgift vid vissa investeringar (investeringsavgift) i huvudsaklig överensstämmelse med vad nedan angives.

2 §.

Till — — — tre år:

ersättningsanskaffning och förbättringsåtgärder, som icke äro att hänföra till normalt underhåll, samt nyuppsättning.

Vad — — — tillträts.

3 §.

Till avgiftspliktig — — — tre år:

ersättningsanskaffning och förbättringsåtgärder, som icke äro att hänföra till normalt underhåll, samt nyuppsättning.

Vad — — — av fastigheten. Tillika skall iakttagas att investeringsavgift icke skall uttagas, då fråga är om köp av byggnad, i förekommande fall med därtill hörande inventarier, vilka vid fastighetstaxeringen åsatts särskilt maskinvärde, under förutsättning att byggnaden och inventarierna till huvudsaklig del stadigvarande nyttjats i rörelse. Ej heller skall investeringsavgift uttagas, då fråga är om förvärv av tillgång i samband med övertagande av den rörelse eller rörelsegren, vardensamma utgjort tillgång för stadigvarande bruk.

4 §.

Till avgiftspliktig — — — tre år:

ersättningsanskaffning och förbättringsåtgärder, som icke äro att hänföra till normalt underhåll, samt nyuppsättning; ävensom c) i fråga — — — stadigvarande bruk.

7 §.

Investeringsavgift skall — — — särskilt maskinvärde. Vid tillämpning av bestämmelserna i detta stycke skall såsom särskild förvärvskälla anses varje fastighet, fastighetsdel eller komplex av fastigheter, som i ägarens eller brukarens hand är att anse såsom förvaltningsenhet.

10 §.

Investeringsavgiften — — — investeringskostnaden.

Riksskattenämnden må, då så ur allmän synpunkt finnes påkallat eller synnerliga skäl eljest föreligga, meddela befrielse från skyldighet att erlägga investeringsavgift eller förordna om restitution av redan erlagd sådan avgift, dock att beslut som nu sagts icke må avse belopp, understigande 1 000 kronor.

Investeringsavgift — — — skattepliktig intäkt.

17 §.

Har avgiftsskyldig — — — för registrering.

Vad i 15 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt är stadgat om rätt för beskattningsnämnd att medgiva dödsbo efter skattskyldig befrielse från erläggande av dylik skatt samt vad i 15 § 2 mom. nämnda förordning är stadgat om dödsbos och dödsbodelägares ansvarighet för sådan skatt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om investeringsavgift.

Stockholm den 13 november 1951.

Eric Nilsson
i Svalöv.